

INFOBLADEN ECOSYSTEEDIENSTEN: Bronnen

01. BESTUIVING

Blancquière, T., 2009. Visie Bijenhouderij en Insectenbestuiving. Analyse van bedreigingen en knelpunten. Wageningen, Plant Research International, rapport 227.

Melman, Th.C.P., C.M. van der Heide, 2011. Ecosysteemdiensten in Nederland. Verkenning betekenis en perspectieven van ecosysteemdiensten. Achtergrondrapport bij Natuurverkenning 2011. Wageningen, Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu, WOt-rapport 111.

Van der Sluijs, J.P., 2011. Deskundigenrapport inzake "Reactie van Bayer CropScience B.V. n.a.v. het bezwaar (2010-19) van de Bijenstichting tegen de toelating door het Ctgb van Merit Turf 13321".

02. NATUURLIJKE PLAAGBESTRIJDING

Geertsema, W., E. Steingröver, W. van Wingerden, J. Spijker & J. Dirksen. 2006. Kwaliteitsimpuls groenblauwe dooradering voor natuurlijke plaagonderdrukking in de Hoeksche Waard. Alterra Rapport 1334, Wageningen.

Jille, K. 2007. Functionele Agrobiodiversiteit, Katern Nieuwe Oogst 23 juni 2007, p 7.

Landisa, D. e.a. 2008. Increasing corn for biofuel production reduces biocontrol services in agricultural landscapes. PNAS, 105(51).

Ministerie van VROM. 2007. Kosten-Baten Analyse groenblauwe dooradering Hoeksche Waard. Innoveren in het Nationale Landschap.

Van Slobbe, E., H. Aalderink, B. de Vlieger, R. Torenbeek, P. Penninkhoff. 2010. Bufferstroken in Nederland. Praktijk, ervaringen, onderzoek en kansen. Stowarapport 39.

Steingröver, E., Geertsema, W., Moraal, L., Bugter, R. 2011 (in druk). Klimaatverandering en natuurlijke plaagonderdrukking. Een literatuurstudie naar mogelijke effecten in de Hoeksche Waard. Alterra-rapport 2031.

03. BODEMVRUCHTBAARHEID

Faber, J.H. et al. 2009. Ecosysteemdiensten en bodembeheer. Maatregelen ter verbetering van biologische bodemkwaliteit. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 1813.

Bos, M. et al., 2009. Kennis en ervaring minimale grondbewerking. Verslag van de "FAB-II bodem"bijeenkomst 16 februari 2009. Louis Bolk Instituut en Praktijkonderzoek plant&omgeving Wageningen UR.

Vewin, 2010. Tarievenoverzicht drinkwater per 1 januari 2010.

04. KUSTBESCHERMING

Bade, T. et al., 2011. De natuur verdient Beter. Triple E productions, Arnhem.

IPCC, 2007. Climate Change 2007: Climate Change Impacts, Adaptation and Vulnerability, Working Group II contribution to the Intergovernmental Panel on Climate Change, Cambridge University Press, UK.

Klijn, F., P. Baan, K. de Bruijn, J. Kwadijk, 2007. Huidige en toekomstige overstromingsrisico's in Nederland in een veranderend klimaat. WL | Delft Hydraulics, Delft.

Kuijpers-Linde, M.A.J, K.T. Geurs, J.M. Knoop, R. Kuiper, P. Lagas, W. Ligtvoet, R. de Niet, R. van Oostenbrugge, H.J. Westhoek, 2007. Nederland Later. Tweede Duurzaamheidsverkenning. MNP-rapport 500127001/2007. Milieu- en Natuurplanbureau, Bilthoven.

Ministerie van Verkeer en Waterstaat, 2009. Beleidsnota Noordzee 2009-2015.

Slim, P.A. & M.A.M. Löffler, 2007. Kustveiligheid en natuur. Een overzicht van kennis en kansen. Alterra rapport 1485, Wageningen.

Van Bohemen, H., 2004. Ecological Engineering and Civil Engineering Works. Technische Universiteit Delft.

05. WATERBERGING

Kragt, F.J. e.a. 2006. Audit Waterbeleid 21e eeuw. Analyse van de opgaven wateroverlast volgens het Nationaal Bestuursakkoord Water. Milieu en Natuur Planbureau, Bilthoven.

Molden, David (Ed.). 2007. Water for food, Water for life. A Comprehensive Assessment of Water Management in Agriculture. London: Earthscan, and Colombo: International Water Management Institute.

Nationaal Waterplan 2009-2015. <http://www.uvw.nl/producten-nationaal-waterplan.html>

Wereld Natuur Fonds. 2000. Bergen van water: Waterbeheer als topsport. WNF, Bilthoven.

Winden, Alphons van. et al, 2003. Bergen bij de bron, Stroming, Nijmegen.

06. WATERVOORZIENING

Costanza, R. et al., 1997. The Value of the World's Ecosystem Services and Natural Capital. *Nature*, Vol. 387, 15 May 1997 (p 253-260).

Linderhof, V. et al., 2009. Betalen voor ecosysteemdiensten: een interessante aanvulling op het waterprijsbeleid? LEI, Den Haag

Molden, David (Ed.), 2007. *Water for food, Water for life. A Comprehensive Assessment of Water Management in Agriculture*. London: Earthscan, and Colombo: International Water Management Institute.

Vitens, 2008. *Omgaan met waterwingebieden: duurzaam winnen en de kunst van het combineren*. Vitens Leeuwarden.

Zoeteman, N. 2010. *Water supply costs: the inter-linkages between ecosystems services and municipal water supply*. Wageningen University.

07. VEENWEIDEGEBIED

F. de Vries et al, 2008. *Het veen verdwijnt uit Drenthe*. Alterra, Wageningen, rapport 1661.

W. Rienks en A. Gerritsen, 2005. *Veenweide 25x belicht*.

M. Woestenburg, 2009. *Waarheen met het veen*. Uitgeverij Landwerk

J. van den Akker et al., 2010. *Toepassing onderwaterdrains in veenweidegebieden*. *Landschap* 2010(3).

E. Bos en T. Vogelzang, 2010. *Effecten van vernatting*. *Landschap* 2010(3).

08. STADSKOELING

Kuypers, V.H.M. & De Vries, E.A., 2009. *Groen voor Lucht*. Wageningen, Alterra

Lenzhölzer, S., 2010. *Designing Atmospheres; Research and design for thermal comfort in Dutch urban squares*. Wageningen, WUR.

Oke, T.R., 1987. *Boundary layer climates*. London

Ministerie van VWS, 2007. *Nationaal Hitteplan 2007*. Den Haag

09. GEZONDHEID

Vreke, J., Donders, J.L., Langers, F., Salverda, I.E. & Veeneklaas, F.R., 2006. *Potenties van groen! De invloed van groen in en om de stad op overgewicht bij kinderen en op het binden van huishoudens met midden- en hoge inkomens aan de stad*. Alterra-rapport 1356. Wageningen: Alterra.

Vries, S. de, Winsum-Westra, M. van, Vreke, J. & Langers, F., 2008. *Jeugd, overgewicht en groen; nadere beschouwing en analyse van de mogelijke bijdrage van groen in de woonomgeving aan de preventie van overgewicht bij schoolkinderen*. Alterra-rapport 1744. Wageningen: Alterra.

10 ECOSYSTEEDIENSTEN

Kees Hendriks et al., 2010. *Natuur voor iedereen: participeren, investeren en profiteren*. Wageningen, Alterra Wageningen-UR.

R. van Oostenbrugge et al., 2010. *Wat de natuur de mens biedt. Ecosysteemdiensten in Nederland*. Bilthoven, Planbureau voor de Leefomgeving.